Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MANUELA CAMPOSA SÁNCHEZ-BORDONE
od 24. studenoga 2022.[1]

Predmet C-234/21

Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL,
NG,
WL
protiv
Conseil des ministres

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Cour constitutionnelle (Ustavni sud, Belgija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Usklađivanje zakonodavstava – Nadzor nabave i posjedovanja vatrenog oružja – Zabranjeno vatreno oružje – Direktiva 91/477/EEZ – Članak 7. stavak 4.a – Prijelazni sustav za određeno poluautomatsko vatreno oružje – Nepostojanje ovlasti država da predvide prijelazni sustav za oružje sa streljivom bez projektila – Članak 1. stavak 1. točka 1. – Pojam vatrenog oružja – Nužnost odobrenja za posjedovanje oružja sa streljivom bez projektila – Valjanost – Jednakost pred zakonom – Pravo na vlasništvo"

1. U okviru tužbe podnesene protiv reforme Zakona o oružju[2] Cour constitutionnelle (Ustavni sud, Belgija) dvoji u pogledu valjanosti članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477/EEZ[3], koji je uveden Direktivom (EU) 2017/853[4], a koji je navedenom reformom prenesen u belgijski pravni poredak.

2. Na temelju te zakonodavne reforme, u Belgiji su 2019. zabranjene određene vrste poluautomatskog oružja čiji su nabava i posjedovanje dotad bili dopušteni. Ako je to oružje pak nabavljeno zakonito i registrirano prije 13. lipnja 2017., ostalo je, tijekom prijelaznog razdoblja i pod određenim uvjetima, dopušteno u skladu s mogućnošću koja se državama članicama ostavlja u novom članku 7. stavku 4.a Direktive 91/477.

1 Jezik postupka: španjolski.

2 Loi du 5 mai 2019 portant des dispositions diverses en matière pénale et en matière de cultes, et modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie et le Code pénal social (Zakon od 5. svibnja 2019. o različitim odredbama o kaznenim stvarima i bogoslužju te izmjeni Zakona od 28. svibnja 2002. o eutanaziji i Zakona o kaznenim djelima u području socijalne sigurnosti; u daljnjem tekstu: Zakon od 5. svibnja 2019.) (*Moniteur belge* od 24. svibnja 2019., str. 50023.). Njega je izmijenio Loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes (Zakon od 8. lipnja 2006. kojim se uređuju gospodarske i pojedinačne djelatnosti s oružjem; u daljnjem tekstu: Zakon o oružju) (*Moniteur belge* od 9. lipnja 2006., str. 29840.).

3 Direktiva Vijeća od 18. lipnja 1991. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 1991., L 256, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 62., str. 28. i ispravak SL 2020., L 191, str. 4.). Ona je stavljena izvan snage Direktivom (EU) 2021/555 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 2021., L 115, str. 1.).

4 Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive Vijeća 91/477/EEZ o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 2017., L 137, str. 22.)

3. Prijelazni sustav koji se predviđa tim člankom ne primjenjuje se, međutim, na vlasnike poluautomatskog oružja koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, neškodljive nadražujuće tvari, druge aktivne tvari ili pirotehničko streljivo ili koje je prepravljeno u paradno ili akustično oružje.

4. Cour constitutionnelle (Ustavni sud) obraća se Sudu i od njega traži da donese odluku o valjanosti članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477. Smatra da se bi se on mogao protiviti pravima na jednakost pred zakonom, nediskriminaciju i vlasništvo, koja se predviđaju, redom, člancima 20., 21. i 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), kao i načelu zaštite legitimnih očekivanja.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije: Direktiva 91/477

5. U članku 1. definira se:

„1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚vatreno oružje' znači svako prijenosno cijevno oružje koje ispaljuje, služi za ispaljivanje ili se može prepraviti za ispaljivanje sačme, zrna ili projektila djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva, osim ako je isključeno iz te definicije zbog jednog od razloga navedenih u Prilogu I. dijelu III. Vatreno oružje razvrstano je u Prilogu I. dijelu II.

   Smatra se da je neki predmet sposoban za prepravljanje kako bi ispaljivao sačmu, zrno ili projektil djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva ako:

   (a) ima izgled vatrenog oružja; i

   (b) moguće ga je prepraviti zbog njegove konstrukcije ili materijala od kojeg je izrađen;

2. ‚bitan dio' znači cijev, kućište, uvodnik metaka, uključujući i gornji i donji uvodnik, ako je primjenjivo, vodilica, cilindar, zatvarač ili nosač zatvarača koji su, s obzirom na to da su to odvojeni predmeti, uključeni u kategoriju vatrenog oružja na koje su postavljeni ili na koje se namjeravaju postaviti;

[…]

4. ‚oružje za uzbunjivanje i signalizaciju' znači naprave s ležištem streljiva namijenjene samo za ispaljivanje streljiva bez projektila, neškodljivih nadražujućih tvari, drugih aktivnih tvari ili pirotehničkog streljiva za signalizaciju te koje se ne mogu prepraviti za ispaljivanje sačme, zrna ili projektila djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva;

5. ‚paradno i akustično oružje' znači vatreno oružje koje je posebno prepravljeno za isključivu uporabu ispaljivanja streljiva bez projektila, za uporabu primjerice u kazališnim predstavama, fotografiranju, filmskom i televizijskom snimanju, rekonstrukciji povijesnih događaja, povorkama, sportskim događanjima i obuci;

6. ‚onesposobljeno vatreno oružje' znači vatreno oružje koje je trajno onesposobljeno za uporabu, osiguravajući da su svi bitni dijelovi dotičnog vatrenog oružja postali trajno neuporabljivi i da ih nije moguće ukloniti, zamijeniti ili modificirati kako bi se vatreno oružje na bilo koji način ponovno osposobilo;

[…]."

6. Člankom 3. propisuje se:

„Države članice mogu u svom zakonodavstvu usvojiti odredbe koje su strože od onih predviđenih u ovoj Direktivi […]."

7. Člankom 6. utvrđuje se:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 2., države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi zabranile nabavu i posjedovanje vatrenog oružja, bitnih dijelova i streljiva razvrstanih u kategoriju A. One osiguravaju da se oduzme vatreno oružje, bitni dijelovi i streljivo koji se nezakonito drže unatoč toj zabrani.

2. Za zaštitu ključne infrastrukture, trgovačkog brodovlja, konvoja visoke vrijednosti i osjetljivih prostora, kao i za potrebe nacionalne obrane te u obrazovne, kulturne, istraživačke i povijesne svrhe te ne dovodeći u pitanje stavak 1., nadležna nacionalna tijela mogu, iznimno i na propisno obrazložen način, u pojedinačnim slučajevima izdati odobrenja za vatreno oružje, bitne dijelove i streljivo razvrstane u kategoriju A, kada to nije u suprotnosti s javnom sigurnošću ili javnim redom.

[…]

6. Države članice mogu sportskim strijelcima odobriti nabavu i posjedovanje poluautomatskog vatrenog oružja razvrstanog u točku 6. ili 7. kategorije A, podložno sljedećim uvjetima:

[…]."

8. Članak 7. stavak 4.a glasi:

„Države članice mogu odlučiti potvrditi, obnoviti ili produljiti odobrenja za poluautomatsko vatreno oružje razvrstano u točke 6., 7. i 8. kategorije A u pogledu vatrenog oružja koje je bilo razvrstano u kategoriju B, te zakonito nabavljeno i registrirano, prije 13. lipnja 2017., podložno ostalim uvjetima utvrđenima u ovoj Direktivi.

[…]."

9. Prilog I. dio II. glasi kako slijedi:

„II. Za potrebe ove Direktive, vatreno oružje razvrstava se u sljedeće kategorije:

Kategorija A – zabranjeno vatreno oružje

1. Eksplozivni bojni projektili i bacači.

2. Automatsko vatreno oružje.

3. Vatreno oružje koje je skriveno u drugim predmetima.

4. Streljivo s probojnim, eksplozivnim ili zapaljivim projektilima, te projektili za takvo streljivo.

5. Streljivo za pištolje i revolvere koje ima ekspanzijski učinak te meci za takvo streljivo, osim streljiva za lov ili športsko oružje za osobe kojima je dozvoljeno koristiti ga.

6. Automatsko vatreno oružje koje je prepravljeno u poluautomatsko vatreno oružje, ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 4.a.

7. Bilo koje od sljedećeg poluautomatskog vatrenog oružja sa središnjom udarnom iglom:

   (a) kratko vatreno oružje koje omogućuje ispaljivanje više od 21 naboja bez ponovnog punjenja, ako:

      i. je spremnik kapaciteta većeg od 20 naboja dio tog vatrenog oružja; ili

      ii. se u njega umeće odvojivi spremnik kapaciteta većeg od 20 naboja;

   (b) dugo vatreno oružje koje omogućuje ispaljivanje više od 11 naboja bez ponovnog punjenja, ako:

      i. je spremnik kapaciteta većeg od 10 naboja dio vatrenog oružja; ili

      ii. se u njega umeće odvojivi spremnik kapaciteta većeg od 10 naboja.

8. Poluautomatsko dugo vatreno oružje (npr. vatreno oružje izvorno namijenjeno ispaljivanju s ramena) koje se može smanjiti na duljinu manju od 60 cm, a da ne izgubi svoju funkciju, i to sklopivim ili teleskopskim nastavkom ili nastavkom koji se može ukloniti bez upotrebe alata.

9. Svako vatreno oružje u ovoj kategoriji koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, neškodljive nadražujuće tvari, druge aktivne tvari ili pirotehničko streljivo ili u paradno ili akustično oružje.

[…].”

B. Belgijsko pravo: Zakon o oružju [5]

10. U članku 3. stavku 1. navodi se:

„Zabranjenim oružjem smatra se:

[…]

19° automatsko vatreno oružje koje je prepravljeno u poluautomatsko vatreno oružje;

[5] Preuzimam članke kako su izmijenjeni Zakonom od 5. svibnja 2019.

20° poluautomatsko dugo vatreno oružje koje se može smanjiti na duljinu manju od 60 cm, a da ne izgubi svoju funkciju, i to sklopivim ili teleskopskim nastavkom ili nastavkom koji se može ukloniti bez upotrebe alata."

11. Člankom 3. stavkom 4. propisuje se:

„Vatreno oružje koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, neškodljive nadražujuće tvari, druge aktivne tvari ili pirotehničko streljivo ili koje je prepravljeno u paradno ili akustično oružje te vatreno oružje koje nije prepravljeno u tu svrhu i koje se upotrebljava isključivo za ispaljivanje naboja ili prethodno navedenih tvari, ostaje u kategoriji u koju je razvrstano na temelju stavaka 1. i 3."

12. Na temelju članka 45/2:

„Osobe koje su zakonito nabavile i registrirale oružje iz članka 3. stavka 1. točaka 19° i 20° prije 13. lipnja 2017. dobivanjem odobrenja ili registracijom na temelju lovačke dozvole, potvrde o dopuštenju za obavljanje poslova privatne zaštite ili dozvole za sportskog strijelca ili upisom u registar ovlaštenih osoba mogu zadržati to oružje pod uvjetom da su ispunjeni drugi zakonski uvjeti koji se odnose na posjedovanje oružja. To se oružje može ustupiti samo sportskim strijelcima iz članka 27. stavka 3. podstavka 4. i ovlaštenim trgovcima oružjem, kolekcionarima ili muzejima u tu svrhu. Vatreno oružje može se onesposobiti u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom 3° ili se tog oružja može odreći."

II. Činjenice, spor i prethodno pitanje

13. Udruženje Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL i dva pojedinca podnijela su 22. studenoga 2019. Couru constitutionnelle (Ustavni sud) tužbu protiv nekoliko članaka Zakona od 5. svibnja 2019.[6], kojim se mijenja Zakon o oružju, kojim je u belgijsko pravo prenesena Direktiva 2017/853.

14. Kao što to navodi sud koji je uputio zahtjev, u Belgiji je poluautomatsko vatreno oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila bilo u slobodnoj prodaji. Nakon što su članak 153. stavak 5. i članak 163. Zakona od 5. svibnja 2019.[7] stupili na snagu, osobe koje su nabavile tu vrstu oružja postale su ili vlasnici zabranjenog oružja ili oružja koje se bez potrebnog odobrenja ne može regulirati, s obzirom na to da odobrenje načelno treba ishoditi prije nabave oružja.

15. Suprotno tomu, za vlasnike izvornog (neprepravljenog) poluautomatskog vatrenog oružja koji su ga zakonito nabavili i registrirali prije 13. lipnja 2017. osiguran je prijelazni sustav koje im omogućuje da ga zadrže[8].

6 U dijelu koji je bitan za ovaj predmet, pobijao se članak 153. stavak 5. u vezi s člankom 163., kojima se mijenjaju redom članak 3. stavak 4. i članak 45/2 Zakona o oružju.

7 On je na snagu stupio 3. lipnja 2019.

8 U Direktivi 2017/853 predviđa se isti sustav za oružje sa streljivom bez projektila iz kategorija B i C dijela II. Priloga I. (za koje je potrebno odobrenje odnosno prijava), tako da svako oružje podliježe sustavu (zabrana, odobrenje ili prijava) koji se na njega primjenjivao prije nego što je prepravljeno u oružje sa streljivom bez projektila. Budući da se dvojbe suda koji je uputio zahtjev odnose samo na zabranjeno oružje, usredotočit ću se na točku 9. kategorije A i zanemariti točku 8. kategorije B i točku 5. kategorije C.

16. Cour constitutionnelle (Ustavni sud) objašnjava kako je Direktivom 2017/853, iz razloga koji se odnose na zaštitu javne sigurnosti, izmijenjena Direktiva 91/477 i kako je poluautomatsko oružje dodano na popis zabranjenog vatrenog oružja (točke 6. do 8. kategorije A). Iz sličnih je razloga oružje koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila dodano na isti popis, pod točku 9. kategorije A [9].

17. Tom se izmjenom:

– Ovlastilo države članice da uspostave prijelazni sustav koji mogu iskoristiti samo vlasnici poluautomatskog oružja razvrstanog u točke 6. do 8. kategorije A, pod uvjetom da su ga nabavili na zakonit način i registrirali prije 13. lipnja 2017.

– Nije dopustilo državama članicama da uspostave taj prijelazni sustav za pojedince koji su nabavili isto oružje, ali su ga prepravili da ispaljuje streljivo bez projektila.

18. Prema tome, ako je oružje, poluautomatsko (točke 6. do 8. kategorije A) i ono prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila (točka 9. kategorije A), nabavljeno *nakon* 13. lipnja 2017., prema njegovim vlasnicima postupa se jednako nepovoljno jer ne mogu iskoristiti nikakav prijelazni sustav [10].

19. Suprotno tomu, postoji nejednako postupanje prema vlasnicima poluautomatskog oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A u odnosu na vlasnike oružja iz točke 9. kategorije A ako su ga i jedni i drugi nabavili *prije* 13. lipnja 2017. Prvonavedeni vlasnici mogu ostvariti pravo na prijelazni sustav, a drugonavedeni vlasnici ne mogu.

20. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, na temelju presude Češka Republika/Parlament i Vijeće ne može se odrediti je li to različito postupanje u skladu s načelima jednakosti, nediskriminacije i legitimnih očekivanja te pravom na mirno uživanje vlasništva [11].

21. U tim je okolnostima Cour constitutionnelle (Ustavni sud) uputio Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Povređuju li se člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477/EEZ, u vezi s dijelom II. kategorijom A točkama 6. do 9. Priloga I. toj direktivi, članak 17. stavak 1. i članci 20. i 21. Povelje […] i načelo zaštite legitimnih očekivanja jer se tim člankom državama članicama ne dopušta da predvide prijelazni sustav za vatreno oružje iz kategorije A točke 9. koje je zakonito nabavljeno i registrirano prije 13. lipnja 2017., dok im se dopušta da predvide prijelazni sustav za vatreno oružje iz kategorije A točaka 6. do 8. koje je zakonito nabavljeno i registrirano prije 13. lipnja 2017.?"

[9] Iako se točka 9. odnosi na „[s]vako vatreno oružje u […] kategoriji [A] koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, neškodljive nadražujuće tvari, druge aktivne tvari ili pirotehničko streljivo ili u paradno ili akustično oružje", ovaj je spor usmjeren isključivo na oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila (točka B.14. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku). Stoga će se upućivanje na točku 9. kategorije A za potrebe ovog predmeta, ako se ne napomene suprotno, odnositi samo na oružje sa streljivom bez projektila.

[10] Cour constitutionnelle (Ustavni sud) tvrdi da se potpuna zabrana tog oružja *od 13. lipnja 2017.* mogla predvidjeti već od objave Direktive 2017/853. Oslanja se na presudu od 3. prosinca 2019., Češka Republika/Parlament i Vijeće (C-482/17, EU:C:2019:1035; u daljnjem tekstu: presuda Češka Republika/Parlament i Vijeće) kako bi utvrdio da je ta zabrana bila u skladu s pravom na vlasništvo i zaštitom legitimnih očekivanja.

[11] Prema mišljenju Coura Constitutionnelle (Ustavni sud), u presudi Češka Republika/Parlament i Vijeće analiziralo se samo nepostojanje prijelaznog sustava za oružje iz točaka 6., 7. ili 8. kategorije A, koje je nabavljeno *nakon* 13. lipnja 2017. (točka B.18.3. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku). Ovdje se raspravlja o istom nepostojanju prijelaznog sustava za oružje, ali iz točke 9. kategorije A koje je nabavljeno *prije* tog datuma.

III. Postupak pred Sudom

22. Tajništvo Suda zaprimilo je zahtjev za prethodnu odluku 12. travnja 2021.

23. Pisana očitovanja podnijeli su udruženje koje je tužitelj, osobe NG i WL, belgijska vlada, Vijeće, Parlament te Europska komisija. Tri navedene institucije, kao i belgijska vlada, sudjelovale su na raspravi održanoj 19. rujna 2022.

IV. Analiza

A. Uvodna razmatranja

1. Razgraničenje spora

24. U prvotnoj verziji Direktive 91/477 razlikovalo se nekoliko kategorija vatrenog oružja: A („zabranjeno vatreno oružje"), B („vatreno oružje za koje je potrebno odobrenje"), C („vatreno oružje koje je potrebno prijaviti") i D („drugo vatreno oružje") [12].

25. Direktivom 2017/853 izmijenjeno je razvrstavanje, čime je zabranjeno određeno poluautomatsko oružje koje je dotad bilo prilično općenito uključeno u točke 1. do 4. kategorije B (ovisno o tome je li riječ o kratkocijevnom ili dugocijevnom oružju) kao oružje za koje je potrebno odobrenje.

26. Prema tome, nakon te reforme određena količina poluautomatskog vatrenog oružja koje je dotad bilo razvrstano u kategoriju B (oružje za koje je potrebno odobrenje) prešla je u kategoriju A (zabranjeno oružje).

27. Konkretno, kategorija A iz dijela II. Priloga I. otad obuhvaća, među ostalim, tri potkategorije [13]:

– Automatsko vatreno oružje koje je prepravljeno u poluautomatsko vatreno oružje (točka 6.).

– Dugo ili kratko poluautomatsko vatreno oružje sa središnjom udarnom iglom, koje ima mogućnost ispaljivanja i spremnik kapaciteta većeg od određenog praga (točka 7.).

– Poluautomatsko dugo vatreno oružje sa teleskopskim nastavkom (točka 8.).

28. Osim toga, u kategoriji A uspostavljena je potkategorija (točka 9.), koja obuhvaća „[s]vako vatreno oružje u […] kategoriji [A] koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila […]".

29. Zakonodavac Unije uzeo je u obzir da prelazak tog oružja iz kategorije B u kategoriju A znači da će mnogi vlasnici zakonito nabavljenog poluautomatskog oružja ostati bez svojeg vlasništva (zabrana nabave i posjedovanja podrazumijeva oduzimanje oružja) [14].

[12] U reformi provedenoj Direktivom 2008/51/EZ (Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o izmjeni Direktive Vijeća 91/477/EEZ o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 2008., L 179, str. 5.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 24., str. 126.)) ta je struktura zadržana, a izmijenjen je samo sadržaj kategorije B.

[13] Točke 1. do 5. kategorije A nisu mijenjane. Druge vrste poluautomatskog oružja ostale su dio kategorije B.

[14] Članak 6. stavak 1. Direktive 91/477

30. Stoga se u novom članku 7. stavku 4.a Direktive 91/477 predvidjela mogućnost da države članice potvrde, obnove ili produlje odobrenja za poluautomatsko vatreno oružje razvrstano u točke 6. do 8. kategorije A u pogledu vatrenog oružja koje je bilo razvrstano u kategoriju B, te zakonito nabavljeno i registrirano, prije 13. lipnja 2017. (datum kad je Direktiva 2017/853 stupila na snagu).

31. Međutim, u tom se prijelaznom sustavu ne navodi oružje iz točke 9. kategorije A, odnosno oružje koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila. Nenavođenje tog oružja u pravilima [15], uz izričito navođenje oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A, ide u prilog tumačenju odredbe u skladu s njezinim sadržajem: samo vlasnici tog (neprepravljenog) oružja, a ne prvonavedenog (prepravljenog) oružja mogu iskoristiti prijelazni sustav.

32. Smatram da članak 7. stavak 4.a nije moguće tumačiti na način da njegovo područje primjene osim neprepravljenog poluautomatskog vatrenog oružja razvrstanog u točke 6. do 8. kategorije A obuhvaća i to oružje kad je ono prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, koje se svrstava u točku 9. kategorije A Direktive 91/477 nakon reforme Direktive 2017/853 [16].

33. To se tumačenje protivi tekstu članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477 u kojem se, da ponovim, ne navodi vatreno oružje iz točke 9. kategorije A koje je dobiveno prepravljanjem oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A (da ispaljuje streljivo bez projektila).

34. Priznajem da bi Sudu bilo lakše primijeniti *tumačenje koje je u skladu s* člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477 [17], kojim bi se izbjegle posljedice toga da ga se eventualno proglasi nevaljanim. U skladu s tom tezom, bilo bi dovoljno utvrditi da prijelazni sustav obuhvaća i poluautomatsko vatreno oružje iz točke 9. kategorije A iako se ono u toj odredbi ne navodi izričito.

35. Međutim, smatram da nije moguće mijenjati volju zakonodavca ili je iskriviti kad se on sam odlučio za prijelazni sustav koji se *expressis verbis* odnosi samo na neke kategorije oružja, a na druge ne. Tim manje jer je ta mjera, kao što je to navedeno na raspravi, donesena svjesno i namjerno.

36. Kao što je na to podsjetio Sud, „tumačenje odredbe prava Unije ne može imati za posljedicu oduzimanje svakog korisnog učinka jasnom i preciznom tekstu te odredbe. Stoga, ako smisao odredbe prava Unije nedvosmisleno proizlazi iz samog njezina teksta, Sud ne može odstupiti od tog tumačenja" [18].

37. U tim okolnostima, dvojbe u pogledu valjanosti članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477 (kako je izmijenjena) temelje se na činjenici da su vlasnici poluautomatskog oružja sa streljivom bez projektila postali dio kategorije A [19], pa više nemaju mogućnost da zadrže oružje. Samo Sud može donijeti odluku o tome povređuju li se tom odredbom prava koja ističe sud koji je uputio zahtjev i načelo legitimnih očekivanja.

[15] Belgijska je vlada nakon analize zakonodavnog postupka tvrdila da je riječ o previdu. Parlament, Vijeće i Komisija na raspravi su pak tvrdili da je isključenje, s obzirom na nedostatke svih drugih rješenja, bilo namjerno.

[16] Čini se da Komisija upućuje na to tumačenje kad u svojim pisanim očitovanjima (točka 73. i sljedeće) tvrdi da različito postupanje prema vlasnicima oružja iz različitih kategorija ne nastaje na temelju članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477, nego belgijskog zakona u kojem se preuzima navedena odredba jer je njime bilo moguće odbiti potvrdu, obnovu ili produljenje odobrenja izdanih za poluautomatsko oružje iz točaka 6., 7. ili 8. kategorije A.

[17] Sud je tu mogućnost iznio na raspravi. Neki je intervenijenti nisu odbacili, dok su drugi smatrali da je ona *contra legem*.

[18] Presuda od 20. rujna 2022., VD i SR, (C-339/20 i C-397/20, EU:C:2022:703, t. 71., uz upućivanje na presudu od 25. siječnja 2022., VYSOČINA WIND (C-181/20, EU:C:2022:51, t. 39.)).

[19] Kao što ću to kasnije objasniti, mislim na poluautomatsko oružje sa streljivom bez projektila za koje je dotad bilo potrebno odobrenje (kategorija B) na temelju Direktive 91/477, iako je ono u nekim državama članicama zapravo bilo u slobodnoj prodaji.

2. Dopuštenost prethodnog pitanja

38. Prema Komisijinu mišljenju, zahtjev za prethodnu odluku nedopušten je jer je hipotetski. Prema njezinu mišljenju:

– Člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477 propisuju se strogi uvjeti prijelaznog sustava: za posjedovanje vatrenog oružja o kojem je riječ moralo se ishoditi prethodno odobrenje i ono se moralo registrirati prije 13. lipnja 2017.

– Budući da se u Belgiji na poluautomatsko vatreno oružje prepravljeno u oružje sa streljivom bez projektila nije primjenjivao Zakon o oružju sve do prenošenja Direktive 2017/853 (nego je bilo u slobodnoj prodaji), za njega nije bilo potrebno prethodno odobrenje niti ga se moralo registrirati.

– U tim okolnostima, čak i da se pretpostavi da je člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477 u prijelazni sustav uključeno oružje iz točke 9. kategorije A, Belgija nije mogla razviti mogućnost koju je imala na temelju te odredbe.

39. Ne slažem se s Komisijinim prigovorom jer se, prema mojem mišljenju, odredbe koje se odnose na (prethodno) odobrenje i registraciju spornog oružja ne mogu tumačiti samo na način na koji to čini ta institucija. Osim toga, takvo bi tumačenje, kao što to priznaje i sama Komisija, ovisilo o ocjeni suda koji je uputio zahtjev jer u odnosu na njegov zahtjev za prethodnu odluku postoji pretpostavka relevantnosti.

40. U svakom slučaju, istaknute dvojbe nisu hipotetske i za njihovo je rješavanje potrebno tumačenje Direktive 91/477:

– S jedne strane, ne može se isključiti mogućnost da, čak i ako u Belgiji za takvo oružje nije bilo potrebno ishoditi prethodno odobrenje niti ga je bilo potrebno registrirati, valja ocijeniti u kojoj su mjeri odobrenje i registracija bili nužni za uspostavljanje prijelaznog sustava.

– S druge strane, aspekt koji će Sud morati pojasniti prilikom ispitivanja valjanosti članka 7. članka 4.a Direktive 91/477 jest jesu li, u skladu s verzijom te direktive prije reforme iz 2017., za oružje sa streljivom bez projektila koje će naknado prijeći u točke 6. do 8. kategorije A bili potrebni odobrenje i registracija, neovisno o primjenjivim nacionalnim pravilima.

B. Valjanost članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477 s obzirom na članke 20. i 21. Povelje

41. U okviru ispitivanja prijelaznog sustava uspostavljenog člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477 sud koji je uputio zahtjev poziva se na moguću povredu temeljnih prava na jednakost pred zakonom i nediskriminaciju (članci 20. i 21. Povelje).

42. Diskriminacija zabranjena člankom 21. Povelje odnosi se na osobne okolnosti[20] *subjektivne* prirode na kojima se temelji neopravdano različito postupanje koje šteti onome tko ga trpi.

[20] „[…] spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija". U stavku 2. dodaje se, uz određene zadrške, državljanstvo.

43. U odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku ne utvrđuje se točno zbog čega bi u ovom predmetu postojala takva diskriminacija. Iz njezina se obrazloženja pak zaključuje da se moguće različito postupanje odnosi na *objektivan* element, odnosno na vlasništvo nad jednom (točke 6. do 8. kategorije A) ili drugom vrstom oružja (točka 9. kategorije A), s obzirom na vremenski čimbenik, odnosno datum njegove nabave.

44. Stoga ću pozornost usmjeriti na članak 20. Povelje, na temelju kojeg se pravom na jednakost „zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdan”[21].

45. Kako bi se razjasnilo je li došlo do povrede tog prava nužno je ocijeniti, kao prvo, jesu li se vlasnici oružja obuhvaćenog točkama 6. do 8. kategorije A iz Direktive 91/477 (kako je izmijenjena) nalazili u situaciji usporedivoj sa situacijom osoba koje su posjedovale oružje koje je razvrstano u točku 9. kategorije A.

46. U tu svrhu valja provjeriti jesu li se na nabavu i posjedovanje poluautomatskog oružja, u skladu s Direktivom 91/477, prije nego što je izmijenjena Direktivom 2017/853, primjenjivali zahtjevi u pogledu odobrenja i registracije.

1. Oružje sa streljivom bez projektila prije Direktive 2017/853

47. Očitovanja intervenijenata razlikuju se u pogledu sustava za poluautomatsko oružje sa streljivom bez projektila prije Direktive 2017/853:

– Belgijska vlada[22] i Vijeće[23] smatraju da je ono bilo u slobodnom prometu i da ga stoga nije trebalo odobriti niti registrirati.

– Komisija i Parlament tvrde da je ono bilo obuhvaćeno pojmom vatrenog oružja i da su se, prema tome, na njega primjenjivali isti propisi kojima inače podliježe takvo oružje[24].

48. Potonje je stajalište, prema mojem mišljenju, utemeljenije jer je usklađeno s pojmom „vatreno oružje” iz članka 1. stavka 1. točke 1. Direktive 91/477, prije izmjene Direktivom 2017/853 i nakon nje. Taj pojam obuhvaća „svako prijenosno cijevno oružje koje ispaljuje, služi za ispaljivanje ili se može [lako] prepraviti za ispaljivanje sačme, zrna ili projektila djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva […]”[25].

[21] Presuda od 17. listopada 2013., Schaible (C-101/12, EU:C:2013:661, t. 76.)

[22] Točke 26., 33. i 37. njezinih pisanih očitovanja. Belgijska vlada na raspravi je pojasnila svoje stajalište i tvrdila da se registracija na koju se upućuje u točki 33. ne odnosi na oružje sa streljivom bez projektila.

[23] Točke 12. i 13. njegovih pisanih očitovanja

[24] Nakon što je istaknula prigovor nedopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku zbog nepostojanja odobrenja i registracije u Belgiji, Komisija je priznala da je oružje sa streljivom bez projektila „vatreno oružje” na koje se, prema tome, primjenjuje sustav uspostavljen Direktivom 91/477, prije njezine izmjene (točka 30. njezinih pisanih očitovanja).

[25] Moje isticanje. Prilog „fácilmente” („lako”) iz španjolske verzije ne navodi se u drugim pregledanim jezičnim verzijama (na njemačkom jeziku: „eine Kugel oder ein anderes Geschoss mittels Treibladung durch einen Lauf verschießt, die für diesen Zweck gebaut ist oder die für diesen Zweck umgebaut werden kann”; na engleskom: „may be converted to expel a shot, bullet or projectile”; na francuskom: „qui propulse des plombs, une balle ou un projectile par l'action de la combustion d'une charge propulsive, ou qui est conçue pour ce faire ou peut être transformée à cette fin”; na talijanskom: „o può essere trasformata al fine di espellere un colpo”; na portugalskom: „que possa ser modificada para disparar balas ou projéteis”; ni na rumunjskom: „sau poate fi transformată să expulzeze o alice, un glonț sau un proiectil”). Osim što se ne navodi u drugim jezičnim verzijama, sa stajališta sigurnosti ne smatram da je težina ili lakoća prepravljanja prikladan čimbenik za kvalifikaciju određenog oružja kao vatrenog oružja. Sama mogućnost prepravljanja već predstavlja rizik.

49. Od očitovanja intervenijenata u tom pogledu najuvjerljivije mi se čini ono koje je iznio Parlament, s čijim se argumentima slažem. Potonja institucija tvrdi da dodavanje točke 9. kategoriji A znači prije pojašnjenje pravila koje je već bilo na snazi nego unošenje sadržajne izmjene [26].

50. Dodaje da je oružje iz točke 9. kategorije A izvorno služilo za ispaljivanje sačme, zrna ili projektila i da se u skladu s člankom 1. stavkom 1. točkom 1. Direktive 91/477, prije izmjene iz 2017., moglo izuzeti iz pojma vatrenog oružja samo zbog neke od okolnosti navedenih u dijelu III. točkama (a), (b) i (c) Priloga I. [27] a da nijedna od njih nije bila ispunjena.

51. U tom pogledu tvrdi da:

– Kad je riječ o točki (a), oružje obuhvaćeno točkom 9. kategorije A nije prepravljeno toliko da bi bilo onesposobljeno, nego je funkcionalno, iako samo za ispaljivanje streljiva bez projektila. Razlika je jasna jer se onesposobljeno vatreno oružje iz kategorije A, za razliku od zabranjenog vatrenog oružja, razvrstava u točku 6. kategorije C i potrebno ga je prijaviti.

– Kad je riječ o točkama (b) i (c), oružje koje se u njima navodi (osim reprodukcija starinskog oružja) [28] ne mijenja se reformom iz 2017., iz čega proizlazi da ono ne odgovara oružju iz točke 9. kategorije A.

52. Stoga prepravljanje vatrenog oružja u oružje sa streljivom bez projektila ne poništava njegov izvorni status (vatrenog oružja koje podliježe usklađenom sustavu iz Direktive 91/477), u skladu s člankom 1. stavkom 1. točkom 1. te direktive prije nego što je izmijenjen Direktivom 2017/853.

53. Kao što sam to već naveo, u bitnome se slažem s tim argumentima, ali ih se može dodatno potkrijepiti.

54. Poluautomatsko oružje koje je prepravljeno u oružje sa streljivom bez projektila ima mehanizam koji je izvorno osmišljen da izdrži stvarnu paljbu. U tom se smislu bez problema može svrstati pod pojam iz članka 1. stavka 1. točke 1. druge alineje Direktive 91/477, prije nego što je izmijenjena Direktivom 2017/853 [29].

55. Naime, takav „predmet" sposoban je za prepravljanje kako bi ispaljivao sačmu, zrno ili projektil djelovanjem zapaljivog potisnog sredstva. Ako usto „ima izgled vatrenog oružja" i „moguće ga je prepraviti zbog njegove konstrukcije ili materijala od kojeg je izrađen", koje je oružje bolje za to od prepravljenog prvotnog oružja?

[26] Točka 23. pisanih očitovanja Parlamenta. U bilješci 7. ističe da se isto nastoji postići u dopunama iz točke 8. kategorije B i točke 5. kategorije C u pogledu oružja sa streljivom bez projektila nastalog prepravljanjem oružja za koje je potrebno odobrenje odnosno prijava.

[27] Drugim riječima, da je riječ o: (a) oružju koje je trajno onesposobljeno; (b) oružju izrađenom za uzbunjivanje, signaliziranje, spašavanje života, ubijanje životinja, lov harpunom ili u industrijske ili tehničke svrhe, pod uvjetom da se mogu upotrebljavati samo u navedene svrhe; ili (c) starinskom oružju ili njegovim reprodukcijama.

[28] Budući da je riječ o vatrenom oružju, ono je obuhvaćeno odgovarajućom kategorijom iz Priloga I. dijela II. jer se te „reprodukcije […] mogu sastaviti uporabom modernih tehnika kojima se može poboljšati njihova trajnost i preciznost, čime se sugerira da takvo oružje može predstavljati veću opasnost od one koju predstavlja pravo starinsko oružje" (presuda Češka Republika/Parlament i Vijeće, t. 129.).

[29] Izmjena koja je unesena Direktivom 2017/853 u tom pogledu nije materijalna.

56. Do istog se rezultata dolazi s gledišta razlike u odnosu na onesposobljeno vatreno oružje. U drugom zahtjevu za prethodnu odluku [30] pojavila se dvojba je li potonje oružje obuhvaćeno pojmom vatrenog oružja. Priklonio sam se potvrdnom odgovoru nakon što sam naveo da:

– Svako oružje sadržava određene „ključne dijelove". Onesposobljavanjem se nastoji osigurati da „su svi ključni dijelovi vatrenog oružja trajno neuporabivi i da ih nije moguće odstraniti, zamijeniti ili prepraviti" [31].

– Ti ključni dijelovi sami po sebi su vatreno oružje u skladu s definicijom iz članka 1. stavka 1.b Direktive 91/477, prije nego što je izmijenjena Direktivom 2017/853 [32].

57. Ako je to točno za onesposobljeno oružje, tim je više točno za oružje koje se prepravlja i nakon toga može ispaljivati streljivo bez projektila. U poluautomatskom oružju koje se prepravlja za tu vrstu paljbe ne mijenjaju se bitni dijelovi i oni su, osim kad je riječ o cijevi, i dalje netaknuti i operativni [33]. Izmjena uvedena Direktivom 2017/853, kojom je proširen popis bitnih dijelova (koji se otad nabrajaju u članku 1. stavku 2.), potvrđuje tu tvrdnju [34].

58. Ukratko, za poluautomatsko oružje koje je postojalo prilikom stupanja na snagu reforme Direktive 91/477, koje se prije reforme razvrstavalo u kategoriju B, a nakon nje se razvrstava u točke 6. do 8. kategorije A, bili su potrebni odobrenje i prijava, neovisno o tome je li oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila.

59. Drugo je pitanje jesu li države članice prilikom uvođenja svojih nacionalnih propisa poštovale taj kriterij. Iz dostavljenih informacija proizlazi da u nekim državama članicama (njih šest, među kojima je Belgija) to nije bilo tako [35]. Međutim, ta činjenična okolnost ne može dovesti u pitanje ono što je dosad izneseno.

2. Različito postupanje i jednakost pred zakonom

60. Naime, iako se vlasnici poluautomatskog oružja razvrstanog u točke 6. do 8. kategorije A nalaze u usporedivoj situaciji (u pogledu pravnog sustava), prema njima se postupa različito: ako su posjedovali neprepravljeno oružje, na njih se primjenjuje prijelazni sustav iz članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477 nakon reforme Direktive 2017/853, a ako je isto oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, ne mogu se pozvati na taj prijelazni sustav.

30 Predmet A (Kretanje onesposobljenog vatrenog oružja), u kojem sam svoje mišljenje iznio 7. srpnja 2022. (C-296/21, EU:C:2022:538).

31 Dio III. točka (a) Priloga I. Direktivi 91/477 prije izmjene Direktivom 2017/853.

32 Reformom Direktive 2008/51 u članak 1. stavak 1.b Direktive 91/477 uključeno je ono što se već prvotno predviđalo u dijelu II. točki (b) Priloga I.

33 Radnje prepravljanja pravog vatrenog oružja u oružje sa streljivom bez projektila usmjerene su na cijev oružja. Nizom klinova koji prolaze šupljinom cijevi fizički se sprečava ispaljivanje projektila, a pritom se ostavlja prostor za ispuštanje plinova prilikom sagorijevanja baruta iz streljiva bez projektila. Jedan od klinova mora se umetnuti kroz ležište naboja, što odgovara prednjem dijelu spremišta za zrno, kako bi se spriječilo umetanje pravog vatrenog streljiva i tako izbjegle nezgode.

34 Za razliku od sastavljanja oružja spajanjem bitnih dijelova drugog oružja, pri preinaci u vatreno oružje na temelju otklanjanja prilagodbi cijevi za ispaljivanje streljiva bez projektila osigurava se potpora ukupne strukture bitnih dijelova izvornog oružja, bez potrebe za ikakvom preinakom ili prilagodbom.

35 Velik ga je broj država članica poštovao. Parlament, Vijeće i Komisija u svojim odgovorima na pitanje Suda slažu se oko toga da samo u šest država članica za nabavu i posjedovanje oružja sa streljivom bez projektila nije bilo potrebno odobrenje. Na raspravi je istaknuto da je raznolikost nacionalnih zakonskih rješenja (koja je ocijenjena kao kakofonija i zakonodavni kaos) bio odlučujući čimbenik za rješenje koje je doneseno radi pojašnjenja i detaljnijeg uređenja onoga što je iz Direktive 91/477 proizlazilo i prije reforme iz 2017.

61. Razlika u postupanju u usporedivim situacijama „opravdana [je samo] ako je utemeljena na objektivnom i razumnom kriteriju odnosno ako se odnosi na legitimno prihvatljiv cilj kojemu teži predmetno zakonodavstvo i ako je ta razlika proporcionalna cilju koji se tim razlikovanjem želi postići” [36].

62. Kad se, kao što je to slučaj u ovom predmetu, dvojba u pogledu valjanosti odnosi na zakonodavni akt Unije, „zakonodavac Unije je taj koji mora utvrditi postojanje objektivnih kriterija iznesenih radi opravdanja i Sudu iznijeti potrebne dokaze kako bi on provjerio da navedeni kriteriji postoje” [37].

63. Pisana očitovanja institucija intervenijenata razlikuju se u pogledu usporedivosti situacije vlasnikâ oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A sa situacijom vlasnikâ oružja iz točke 9. kategorije A:

– Iako smatra da je prije reforme Direktive 2017/853 za oružje sa streljivom bez projektila bilo potrebno odobrenje, Parlament tvrdi da se njegovi vlasnici nisu nalazili u situaciji usporedivoj sa situacijom vlasnikâ oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A [38].

– Prema mišljenju Vijeća, budući da oružje sa streljivom bez projektila nije zahtijevalo odobrenje i registraciju, njegovi vlasnici nisu bili u situaciji usporedivoj sa situacijom vlasnikâ oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A. Ipak, priznaje da su države članice u skladu s člankom 3. Direktive 91/477 mogle uspostaviti stroži sustav i zahtijevati odobrenje.

– Komisija tvrdi da ništa nije sprečavalo države članice da slično postupaju s oružjem iz točaka 6. do 8. kategorije A i s istim oružjem u slučaju kad se ono, s obzirom na to da je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, razvrstava u točku 9. kategorije A. Na temelju same Direktive nije nastajala obveza koja bi mogla dovesti do povrede prava na jednako postupanje.

64. S obzirom na razlike u stajalištima institucija, na raspravi se razmatralo bi li proširenje prijelaznog sustava iz članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, na oružje sa streljivom bez projektila dovelo u pitanje cilj zaštite javne sigurnosti koji se nastoji postići potonjom direktivom.

65. Uz određena odstupanja institucije su se složile da je prijelazni sustav uspostavljen uzimajući u obzir različite modele koji su dotad postojali u državama članicama. Na oružje sa streljivom bez projektila primijenjen je kriterij različit od onoga iz članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477: umjesto da se naglasak stavi na odobrenje prema kategoriji oružja (kao što se to čini u navedenoj odredbi), radije su iskorištene mogućnosti iznimaka iz članka 6., kojim se dopušta *ad casum* razmatranje okolnosti vlasnika prepravljenog oružja sa streljivom bez projektila.

66. To objašnjenje, prema mojem mišljenju, ima barem tri nedostatka sa stajališta prava na jednakost vlasnika poluautomatskog oružja, neovisno o tome je li prepravljeno, koji su ga i u jednom i u drugom slučaju zakonito nabavili prije 13. lipnja 2017.

67. Kao prvo, razlika u zakonodavstvu na nacionalnoj razini ne opravdava donošenje rješenja kojima se zanemaruje stvarnost (ujednačenog) područja primjene Direktive 91/477 prije nego što je izmijenjena Direktivom 2017/853.

[36] Presuda od 17. listopada 2013., Schaible (C-101/12, EU:C:2013:661, t. 77.)

[37] *Ibidem*, t. 78.

[38] Iako se poziva na različitost pravnih sustava u državama članicama (točke 49. do 52. njegovih pisanih očitovanja), u odgovoru na pitanje Suda tvrdio je da ta različitost „ne može imati za učinak izmjenu područja primjene Direktive 91/477”.

68. Kao drugo, ništa nije sprečavalo da se, uz dužan oprez, osobama koje posjeduju poluautomatsko oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila odobri prijelazni sustav, pod uvjetom da ih njihovi vlasnici (u državama članicama u kojima za njega nije bilo potrebno odobrenje) propisno registriraju. Tim bi se rješenjem, na koje ću se osvrnuti u nastavku, izbjeglo da se u državama članicama (većini njih) koje su imale sustav prethodnog odobrenja vlasnicima tog oružja odjednom onemogući njegovo posjedovanje.

69. Kao treće, primjena sustava iz članka 6. Direktive 91/477 ne otklanja nejednakost. Točno je da se tom direktivom, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, nakon što se u njoj utvrdila zabrana oružja iz kategorije A, uredio sustav iznimki (članak 6. stavci 2. do 7.). U skladu s njim:

– Opće je pravilo (stavak 1.) zabrana „nabav[e] i posjedovanj[a] vatrenog oružja, bitnih dijelova i streljiva razvrstanih u kategoriju A", pri čemu države članice moraju osiguravati da se „oduzme vatreno oružje, bitni dijelovi i streljivo koji se nezakonito drže unatoč toj zabrani".

– Na temelju tih iznimki, u određenim slučajevima može se izdati odobrenje za vatreno oružje, bitne dijelove i streljivo razvrstano u kategoriju A[39]. Stoga se ostavlja prostor za ublažavanje učinka zabrane na određene posjednike tog oružja kako bi se osigurala proporcionalnost navedene zabrane.

70. Međutim, nije sve poluautomatsko oružje prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila obuhvaćeno iznimkama iz članka 6. Direktive 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853. Konkretno:

– Svrha njegove uporabe za samoobranu nije dovoljna da se zabrana njegova posjedovanja dovede u pitanje, pa ni privremeno.

– Na tu se iznimku ne mogu pozvati ni sportski strijelci koji žele zadržati oružje iz točke 9. kategorije A jer se člankom 6. stavkom 6. iznimka ograničava na oružje iz točaka 6. i 7. kategorije A.

71. Prema tome, iako se člankom 6. ta nepravilnost ublažava, ona se ne otklanja u potpunosti, što potvrđuje činjenica da se rasprava odnosi na sam prijelazni sustav iz članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477.

72. Prema mojem mišljenju, za rješenje problema ključna je usporedba oružja. Dok je jedno oružje (razvrstano u točke 6., 7. ili 8. kategorije A) potpuno funkcionalno i može ispaljivati zrna ili projektile, drugo oružje (razvrstano u točku 9. kategorije A) samo eksplodira i ispušta plinove. Prvonavedeno oružje predstavlja stvarnu opasnost, dok drugonavedeno može biti opasno u slučaju povrata u prijašnje stanje.

73. Stoga bi sa stajališta sigurnosti bilo objektivno razumno i proporcionalno da se s oružjem iz točke 9. kategorije A postupa manje strogo nego s oružjem iz točaka 6. do 8. kategorije A. Međutim, zakonsko rješenje upravo je suprotno.

[39] Vidjeti presudu Češka Republika/Parlament i Vijeće, t. 122. Ta iznimna odobrenja, koja podliježu provjerama u pogledu sigurnosti i javnog reda u svrhu identifikacije, prijave, pohrane, čuvanja i nadzora oružja, dodjeljuju se: i.. „[z]a zaštitu ključne infrastrukture, trgovačkog brodovlja, konvoja visoke vrijednosti i osjetljivih prostora, kao i za potrebe nacionalne obrane te u obrazovne, kulturne, istraživačke i povijesne svrhe"; ii. „kolekcionarima"; iii. „trgovcima oružja ili posrednicima"; iv. „muzejima"; te „sportskim strijelcima".

74. Nedvojbeno postoji opasnost da se poluautomatsko oružje sa streljivom bez projektila prepravi da ispaljuje zrna ili projektile djelovanjem zapaljivog potisnog punjenja. Stoga je razumno njegovo razvrstavanje u kategoriju A (odnosno njegova zabrana). Cilj zaštite javne sigurnosti bio je, u skladu s uvodnom izjavom 20. Direktive 2017/853, ključan za uvođenje točke 9. kategorije A.

75. Međutim, poluautomatsko oružje iz točaka 6., 7. ili 8. kategorije A, kao što sam to upravo naveo, barem je jednako opasno: samo po sebi, bez potrebe da se prepravi, može ispaljivati zrna ili projektile (u ograničenom broju). Stoga je njegovo razvrstavanje u kategoriju A zabranjenog oružja bilo također razumno.

76. Želim ponoviti da je sa stajališta cilja javne sigurnosti manje logično da se dopusti privremeno posjedovanje oružja koje je samo po sebi opasnije (neprepravljeno poluautomatsko oružje), a da se taj isti prijelazni sustav odbije primijeniti na oružje koje je teoretski manje opasno jer je prepravljeno u oružje sa streljivom bez projektila.

77. U svojim pisanim očitovanjima institucije intervenijenti tvrde da bi izostanak prethodne registracije oružja sa streljivom bez projektila onemogućio nadzor nad postojećim oružjem. Međutim, smatram da to tumačenje nije zadovoljavajuće:

– Kao prvo, zato što se Direktivom 91/477 otpočetka predviđa registracija oružja koje nije prijavljeno. Njezinim člankom 8. stavom 1. drugim podstavkom nalaže se državama članicama da se „pobrin[u] za obveznu prijavu svog vatrenog oružja razvrstanog u kategoriju C, koje se trenutačno nalazi na njihovu području, unutar godinu dana od stupanja na snagu nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva". Isti mehanizam mogao se proširiti i na oružje iz drugih kategorija, konkretno, na oružje iz točke 9. kategorije A.

– Kao drugo, zato što to objašnjenje ne vrijedi za države članice (većinu njih) koje su imale sustave odobravanja i registracije za tu vrstu oružja.

– Kao treće, zato što se ne navodi nikakvo opravdanje u pogledu prepreka koje bi nastale zbog utvrđivanja prijelaznog razdoblja za prijavu i registraciju, koje bi bilo manje stroga alternativa nepostojanju bilo kakvog prijelaznog sustava [40].

78. U konačnici smatram da se članak 7. stavak 4.a Direktive 91/477 protivi načelu jednakog postupanja pred zakonom jer se bez razumnog opravdanja različito postupa u usporedivim situacijama.

79. Ako se sud slaže s mojom ocjenom, neće biti potrebno ispitivati usklađenost navedene odredbe s člankom 17. stavkom 1. Povelje ni s načelom zaštite legitimnih očekivanja. Za slučaj da nije tako, analizirat ću ih ukratko.

[40] Institucije intervenijenti nisu u tom pogledu na raspravi ponudile nikakvo zadovoljavajuće objašnjenje, osim što su ponovile da se rješenje nalazi u članku 6. Direktive 91/477.

C. Valjanost članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477 s obzirom na članak 17. stavak 1. Povelje

80. Polazi se od pretpostavke da se kupcima oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A, koje je prepravljeno u oružje sa streljivom bez projektila prije 13. lipnja 2017., zabranjuje da ga posjeduju, pa makar privremeno. Dvojba se odnosi na to je li to zadiranje u pravo na vlasništvo razumno opravdano ili je pak nerazmjerno [41].

81. Isti je problem istaknut u predmetu koji je riješen presudom Češka Republika/Parlament i Vijeće. Nakon što je ponovio svoju sudsku praksu u pogledu članka 17. stavka 1. Povelje [42], Sud je u njoj utvrdio da zabrana poluautomatskog vatrenog oružja iz točaka 6. do 8. kategorije A dijela II. Priloga I. Direktivi 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, ne predstavlja neproporcionalno zadiranje u pravo vlasništva osoba koje ga posjeduju.

82. Međutim, sljedeći su razlozi bili ključni za donošenje te odluke:

– Činjenica da se člankom 7. stavkom 4.a Direktive 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, uspostavio prijelazni sustav zato što se tom direktivom „ne propisuje izvlaštenje osoba koje posjeduju takvo oružje koje je nabavljeno prije stupanja na snagu te direktive" [43].

– Činjenica da je zabrana „[…] s jedne strane, načelno ograničena na sprečavanje stjecanja vlasništva na imovini te je, s druge strane, popraćena iznimkama i odstupanjima iz članka 6. stavaka 2. do 6. Direktive 91/477 […]" [44].

83. Međutim, prvi od ih razloga ne postoji kad je riječ o poluautomatskom oružju iz točaka 6. do 8. kategorije A koje je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, koje se razvrstava u točku 9. kategorije A. Nepostojanje bilo kakvog prijelaznog sustava za to oružje dovodi do toga da se oružje koje je nabavljeno zakonito *prije* 13. lipnja 2017. jednostavno smatra zabranjenim i mora oduzeti.

84. Kad je riječ o drugom razlogu, već sam iznio argument da se člankom 6. Direktive 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, ne otklanjaju nedostaci jer se značajne kategorije oružja sa streljivom bez projektila koje se posjeduje nezakonito, a koje se ne navode u njemu, ne mogu regulirati. U tim slučajevima vlasnicima oružja sa streljivom bez projektila koje je zakonito nabavljeno prije 13. lipnja 2017. ono se trenutno oduzima, pri čemu ne postoji prijelazni sustav niti se predviđa naknada štete.

85. Točno je da zakonodavac Unije može isključiti mogućnost zadržavanja vlasništva nad vatrenim oružjem koje je prethodno zakonito nabavljeno i pritom se pozvati na „uživanje prava vlasništva u općem interesu, u smislu članka 17. stavka 1. treće rečenice Povelje" [45].

86. Međutim, ako donese takvu odluku za oružje koje je prethodno zakonito nabavljeno, a koje se, s obzirom na nemogućnost primjene općih iznimki, mora predati ili trajno onesposobiti, ne poštuje se jamstvo prava na vlasništvo.

[41] Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, moglo bi postojati *de facto* izvlaštenje kojim se, s obzirom na to da nema cjelovite i prethodne naknade štete, povređuje članak 17. stavak 1. Povelje.

[42] Utvrdio je da se njime „ne propisuje apsolutna zabrana oduzimanja vlasništva", ali se „međutim, predviđa da se ono može oduzeti samo u javnom interesu u slučajevima i pod uvjetima koje propisuje zakon te ako se pravodobno isplati pravična naknada za gubitak tog vlasništva".

[43] Presuda Češka Republika/Parlament i Vijeće, t. 135.

[44] *Ibidem*, t. 136.

[45] *Ibidem*., t. 137.

87. To bi se jamstvo moglo održati isplatom naknade štete izvlaštenom vlasniku, ali se ona ne predviđa Direktivom 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853.

88. Jedna od institucija intervenijenata zagovara prebacivanje odgovornosti na države članice, pri čemu tvrdi da su one dužne osigurati pravilno prenošenje direktiva i da su prilikom prenošenja Direktive 91/477, kako je izmijenjena Direktivom 2017/853, u svoje pravo mogle uvesti naknade [46].

89. Ta bi teza mogla biti valjana ako se pravilom Unije državama članicama ostavlja margina prosudbe, ali ne ako, kao što je to ovdje slučaj, na temelju zajedničkog tumačenja članka 6. i članka 7. stavka 4.a Direktive 91/477, nije dopušteno da se određene kategorije poluautomatskog oružja prepravljenog da ispaljuje streljivo bez projektila, koje je prije toga nabavljeno na zakonit način, mogu i dalje zakonito posjedovati.

D. Načelo zaštite legitimnih očekivanja

90. „Sukladno ustaljenoj sudskoj praksi Suda, pravo pozvati se na načelo zaštite legitimnih očekivanja pretpostavlja da su nadležna tijela Unije zainteresiranoj osobi pružila konkretna, bezuvjetna i usklađena jamstva iz ovlaštenih i pouzdanih izvora. Naime, to pravo pripada svakoj osobi kod koje su institucija, tijelo, ured ili agencija Unije stvorili utemeljena očekivanja pruživši joj konkretna jamstva. Takva jamstva predstavljaju, bez obzira na oblik u kojem su priopćena, konkretne, bezuvjetne i usklađene informacije" [47].

91. Poput tri institucije koje su intervenijenti u ovom postupku (Parlament, Vijeće i Komisija), smatram da u odluci kojom je upućen zahtjev za prethodnu odluku nije utvrđeno nikakvo jamstvo koje su zakonodavac Unije ili njezine druge institucije dale vlasnicima oružja razvrstanog u točku 9. kategorije A Direktive 91/477 na kojem ti vlasnici mogu temeljiti očekivanje da će to oružje, nabavljeno prije 13. lipnja 2017., moći zadržati na temelju prijelaznog sustava.

92. Suprotno tomu, u istraživanjima koja su provedena prije reforme Direktive 2017/853 isticale su se razlike među propisima država članica u pogledu primjene Direktive 91/477 te se predlagalo utvrđivanje ujednačenih kriterija za oružje za uzbunjivanje ili paradno oružje kako bi se onemogućilo njihovo prepravljanje u pravo vatreno oružje [48].

93. Ako se s obzirom na članak 3. Direktive 91/477 općenito moglo očekivati da će se uvjeti za posjedovanje vatrenog oružja postrožiti, okolnosti koje su neposredno prethodile reformi posebno su upućivale na tu tendenciju.

[46] Konkretno, to je na raspravi tvrdio Europski parlament.

[47] Presuda od 5. ožujka 2019., Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, t. 97.)

[48] Vidjeti presudu Češka Republika/Parlament i Vijeće, t. 87. i 89. te Izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 18. studenoga 2015. „Evaluacija u okviru REFIT-a Direktive Vijeća 91/477/EZ od 18. lipnja 1991., kako je izmijenjena Direktivom 2008/51/EZ od 21. svibnja 2008. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja" (COM (2015) 751 *final*).

V. Zaključak

94. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Sudu da Couru constitutionnelle (Ustavni sud, Belgija) odgovori na sljedeći način:

„Člankom 7. stavkom 4.a Direktive Vijeća 91/477/EEZ od 18. lipnja 1991. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2017/853 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017., povređuju se članci 17. i 20. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer se njime:

ne dopušta državama članicama da prijelazni sustav koji se u njemu utvrđuje za poluautomatsko vatreno oružje razvrstano u točke 6. do 8. kategorije A dijela II. Priloga I. primijene na isto oružje koje se, s obzirom na to da je prepravljeno da ispaljuje streljivo bez projektila, razvrstava u točku 9. kategorije A dijela II. Priloga I. istoj direktivi niti da za to oružje uspostave sličan sustav;

ne predviđa naknada za slučajeve oduzimanja vlasništva nad zakonito nabavljenim oružjem i uskraćivanja njegove uporabe kad se vlasnici ne mogu pozvati na iznimnu mogućnost odobrenja koja se uređuje člankom 6. Direktive 91/477."